

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/52/2019
Identifikačné číslo spisu:	8315212630
Dátum vydania rozhodnutia:	19.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8315212630.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banky Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova č. 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému K. G., bývajúcemu v R., o zaplatenie 4.559,48 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 18C/568/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2018 sp. zn. 5Co/13/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobou podanou na Okresnom súde Humenné sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplatenia nesplatenej časti úveru s príslušenstvom, ktorý mu bol poskytnutý na základe Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX uzavretej 21. júna 2013.
2. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. júna 2017 č. k. 18C/568/2015-76 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 3.095,42 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 20. augusta 2015 do zaplatenia v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti, t. j. v časti istiny 1.464,06 Eur, úroku 240,41 Eur, úroku z omeškania 2,05 Eur, zmluvného úroku 15,90 % ročne z istiny 4.559,48 Eur od 20. augusta 2015 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny 1.464,06 Eur a úrokov 240,41 Eur od 20. augusta 2015 do zaplatenia, žalobu žalobkyne zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.
3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 8. novembra 2018 sp. zn. 5Co/13/2018 na odvolanie žalobkyne proti zamietajúcemu výroku predmetného rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol tak, že predmetný výrok rozsudku súdu prvej inštancie potvrdil a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.
4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. v časti týkajúcej sa absencie náležitosti zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z., keďže v čase vydania napadnutého rozhodnutia táto právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Prípustnosť vyvodzovala aj z § 421 ods. 1 písm. c/ C.s.p. K vade v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., uviedla, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil

strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ohľadne náležitosti podľa písm. j/). Dôvodila, že z dôvodu absencie riadneho odôvodnenia časti rozsudku, ktorá sa týkala predpokladov RPMN došlo k porušeniu práva žalobkyne na súdnu ochranu, nakoľko jeho súčasťou je aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Navrhla preto rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie v časti výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol zrušiť, a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), za ktorú koná jej zamestnanec s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa v súlade s ustanovením § 429 ods. 2 písm. b/ C.s.p., že ide o dovolanie, ktoré spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 C.s.p.), zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

7. V zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p. dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa § 422 ods. 1 písm. c/ C.s.p. dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

8. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým cenom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď, vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenový znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. V prípade príslušenstva pohľadávky sa prípustnosť dovolania odvíja od rovnakých limitov ako pri istine.

9. Predmetom konania je zaplatenie sumy 1.464,06 Eur s príslušenstvom. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby 2. novembra 2015 bola 380 Eur [podľa § 1 písm. a/ Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 297/2014 Z.z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2015]. Súdny rozhodoval o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy (3.800 Eur). Prípustnosť dovolania žalobkyne bola preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ C.s.p. vylúčená.

10. I keď v preskúmvanej veci išlo o tzv. spotrebiteľský spor, teda spor s ochranou slabšej strany, pre posúdenie prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy uplatnenie nižšieho majetkového cenzu, t. j. dvojnásobku minimálnej mzdy v zmysle § 422 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Účelom zníženia majetkového cenzu v sporoch s ochranou slabšej strany je totiž podľa dôvodovej správy k C.s.p. zvýšená procesná ochrana slabšej strany, ktorou je v spotrebiteľskom spore spotrebiteľ. Táto zvýšená procesná ochrana spočíva v sprístupnení dovolania i pri nižšej sume peňažného plnenia. Znížený majetkový cenový sa teda v spotrebiteľskom spore uplatní, ak dovolateľom je neúspešný spotrebiteľ. Pokiaľ je však dovolateľom neúspešný dodávateľ, pre posúdenie prípustnosti dovolania platí majetkový cenový vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Táto interpretácia neodporuje princípu rovnosti zbraní, pretože je všeobecne známou skutočnosťou, že rovnosť subjektov je v určitých sporoch (vzhľadom na postavenie strán) len fikciou, na ktorú zákonodarca v C.s.p. reagoval tzv. pozitívnou diskrimináciou, t. j. osobitnou právnou úpravou sporov s ochranou slabšej strany. Za takéto spory sa považujú spotrebiteľské spory, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory (§ 290 až § 323 C.s.p.), pričom slabšou stranou v nich je spotrebiteľ, zamestnanec a diskriminovaný. Ochrana slabšej strany spočíva v tom, že sa jej priznáva viac práv za účelom docieľenia rovného postavenia s druhou stranou sporu, a teda dôsledného naplnenia princípu rovnosti zbraní (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu z 24. júla 2018 sp. zn. 6Cdo/80/2017, ktoré bolo prijaté ako judikát na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu

dňa 6. júna 2019).

11. Dovolací súd následne posudzoval prípustnosť dovolania vyvodzovanú dovolateľkou z § 420 písm. f/ C.s.p.

12. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

13. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

14. Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

15. V súvislosti s námietkou týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

16. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

17. Pokiaľ dovolateľka v súvislosti s existenciou vady v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že v prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) rozsudku rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil ako vecne správne a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 1 a ods. 2 C.s.p.) a zároveň sa vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalobkyne. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. K údaju o RPMN odvolací súd zdôraznil, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ z úveru uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Uviedol, že predpokladmi na výpočet RPMN je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokovej sadzby a prípadných poplatkov. Doplnil, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008. Odkázal na článok 10 odsek 2 písm. g/ predmetnej smernice, v ktorej s ú uvedené

predpoklady pre výpočet RPMN. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

18. So zreteľom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako neprípustné odmietol.

19. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal, keďže mu žiadne preukázané trovy v dovolacom konaní nevznikli.

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.